

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) และเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยศึกษาระดับความรู้ และระดับความพึงพอใจที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความคิดแยกขยะของประชากร

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ อยู่ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งพิจารณาเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นประชากรในชุมชนเป้าหมายจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ชุมชนศรีทรายมูล ชุมชนหนองบัว ชุมชนเกาะทอง และชุมชนบ้านไร่ ที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์การคัดแยกขยะ เมื่อปี พ.ศ. 2542

2. สามารถเข้าใจภาษาไทย สื่อความหมายเข้าใจกันได้ และมีการรับรู้ที่ดี

3. ยินยอมเข้าร่วมในการศึกษานี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เลือกโดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน (ประคอง กรรณสูต, 2535 : 357)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะของประชากร แบบสอบถามมีจำนวนคำถาม 22 ข้อ มีสองตัวเลือก แต่ละข้อจะต้องเลือกเพียงหนึ่งตัวเลือกการให้คะแนนสำหรับคำตอบที่ถูกต้องให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่ไม่ถูกต้องให้ 0 คะแนน คำถามที่ใช้ประกอบด้วย ข้อความเชิงบวก (Positive Statement) 13 ข้อ และข้อความเชิงลบ (Negative Statement) 9 ข้อความ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกขยะของประชากร แบบสอบถามมีจำนวนคำถาม 22 ข้อ คำถามที่ใช้ประกอบด้วยข้อความเชิงบวก (Positive Statement) 12 ข้อความ และข้อความเชิงลบ (Negative Statement) 10 ข้อความ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมี 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ให้คะแนนตามน้ำหนักความพึงพอใจ ตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ข้อความเชิงบวก

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริงเป็นส่วนมาก	ให้	4	คะแนน
จริงเพียงครั้งหนึ่ง	ให้	3	คะแนน
จริงบ้างเล็กน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

ข้อความเชิงลบ

จริงมากที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริงเป็นส่วนมาก	ให้	2	คะแนน
จริงเพียงครั้งหนึ่ง	ให้	3	คะแนน
จริงบ้างเล็กน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

แบบที่ 2 ให้คะแนนความพึงพอใจโดยยึดหลักความสอดคล้องกับความรู้ การปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องการคัดแยกขยะ ตามหลัก 5R และ The Pollution Prevention Act โดยที่

มีความสอดคล้อง หมายถึง ความพึงพอใจที่มีความสอดคล้องกับความรู้ และการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องการคัดแยกขยะ

ไม่มีความสอดคล้อง หมายถึง ความพึงพอใจที่ไม่มีความสอดคล้องกับความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องการคัดแยกขยะ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติในเรื่องการคัดแยกขยะของประชากร แบบสอบถาม มีจำนวนคำถาม 22 ข้อ คำถามที่ใช้ประกอบด้วยข้อความเชิงบวก (Positive Statement) 13 ข้อความและข้อความเชิงลบ (Negative Statement) 9 ข้อความ มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

เป็นประจำ	ให้	4	คะแนน
ค่อนข้างบ่อย	ให้	3	คะแนน
น้อยมาก	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	1	คะแนน

โดยกำหนดวิธีการให้คะแนน โดยยึดหลักความสอดคล้องกับความรู้ การปฏิบัติที่ ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องการคัดแยกขยะ ดังนี้

มีความสอดคล้อง หมายถึง การปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับความรู้ และการ ปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องการคัดแยกขยะ

ไม่มีความสอดคล้อง หมายถึง การปฏิบัติที่ไม่มีความสอดคล้องกับความรู้และการ ปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องการคัดแยกขยะ

ข้อตกลงเบื้องต้น

คะแนนการปฏิบัติในเรื่องการคัดแยกขยะที่ประชากรเลือกตามระดับการปฏิบัติ นั้น ถือว่าเป็นคะแนนพฤติกรรมคัดแยกของประชากร

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

แบบสอบถามความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะ แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการ คัดแยกขยะ และแบบสอบถามพฤติกรรมคัดแยกขยะของประชากรนั้น ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้นโดย อาศัยความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และเนื้อหาเป็นหลัก หลังจากนั้นได้นำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาสิ่งแวดล้อม 1 ท่าน และอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติทางจิตวิทยา 1 ท่านหลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดแล้ว ผู้ศึกษานำแบบสอบถามความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะ แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการ

คัดแยกขยะ และแบบสอบถามพฤติกรรมการคัดแยกขยะของประชากรมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมทั้งด้านภาษา ความถูกต้องในเนื้อหา และนำไปทดสอบหาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือต่อไป

การหาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะ แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกขยะ และแบบสอบถามพฤติกรรมการคัดแยกขยะของประชากร ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในชุมชนเขตเทศบาลซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจำนวน 35 คน และคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) โดยวิธีหาความเชื่อถือได้แบบทดสอบซ้ำ (Test-Retest reliability) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะ เท่ากับ 0.71 ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกขยะ เท่ากับ 0.68 และค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามพฤติกรรมการคัดแยกขยะของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.74 ซึ่งนับได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสามารถนำไปใช้กับการศึกษาในครั้งนี้ได้

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินงานเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปยังนายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติจากนายกเทศมนตรี เทศบาลเมือง จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไปยังประธานชุมชนในชุมชน 4 แห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา
3. ผู้ศึกษาขอความร่วมมือ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ต่อประชากรในชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมศึกษาครั้งนี้ เมื่ออธิบายถึงวิธีการตอบแบบสอบถามจนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจแล้ว จึงให้ตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามความรู้ในเรื่องการ

คัดแยกขยะ แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกขยะ และแบบสอบถามพฤติกรรมการคัดแยกขยะตามลำดับ

4. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้อง แล้วให้คะแนนแบบสอบถามความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะ แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกขยะ และแบบสอบถามพฤติกรรมการคัดแยกขยะ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/for Windows (Statistical package for the social science) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะ ระดับความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกขยะ และระดับพฤติกรรมการคัดแยกขยะของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะ และพฤติกรรมการคัดแยกขยะของกลุ่มตัวอย่าง และความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกขยะ และพฤติกรรมการคัดแยกขยะของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)